

MARC VILA

Artexpo 99, una fira sense vanitats

Aquest mes de maig s'ha celebrat a Barcelona Artexpo 99, una fira d'art eminentment comercial. Un enfocament polèmic, ja que hi ha qui considera que no es controla prou la qualitat dels participants.

Artexpo, la fira d'art de Barcelona, va fer-se del 5 al 9 de maig, amb la participació de divuit galeries de fora —principalment italianes, però també alemanyes, franceses i russes—, d'un total de 165. A la part de dalt del pavelló hi havia uns mòduls per a artistes joves, presentats per galeries de la fira. Enguany s'ha instituït un premi de 350.000 pessetes al millor artista jove i que va rebre la finlandesa Elena Kervinen, representada per la galeria María José Castellví, i que fa una obra minúscula, atípica i minuciosa. Artexpo també va premiar el millor pavelló de la fira, tant per presentació com per contingut, que fou el de la galeria Barcelona-Arcadi Calzada. Organitzada pel Gremi de Galeries d'Art de Catalunya (GGAC) i per la Fira de Barcelona, Artexpo aplega totes les galeries amb més de dos anys en actiu.

Artexpo té un comitè d'autenticitat amb la missió de vetllar per la puresa de les obres exposades i que, en cas d'evidència de frau, fa retirar les obres falses o de procedència dubtosa. Un altre comitè,

el de qualitat, actua sobre el conjunt de la mostra de cada any. Gràcies a l'acció d'aquest comitè en l'edició anterior, Artexpo 99 oferia un aspecte qualitativament més elevat, però només en part. Hem continuat veient-hi obra dolenta i banalitats pictòriques. Segons Antoni Botey, president del GGAC, la tasca del comitè de qualitat és d'assenyalar les mancances en aquest aspecte. "De l'any 98, hi ha set galeries que no han tornat; això no garanteix res, perquè n'hi poden venir set més que siguin encara pitjors. Però, en fi, les altres s'afanyen, si més no, a superar-se". Un altre requisit per a assistir a Artexpo és de pertànyer al gremi català o a qualsevol associació semblant, espanyola o estrangera. "És clar, el Gremi va crear la fira, i allò que hem aconseguit ha de ser per als agremiats", matisa Antoni Botey. La raó és prou sòlida, tot i que pot desencadenar alguna polèmica, sobretot si Artexpo arriba a anar tan bé com els organitzadors desitgen.

A Artexpo la gent té l'espai que paga. L'emplaçament es concedeix per sorteig, i naturalment comen-

cen triant els qui tenen un espai més gran, motiu pel qual les galeries més ben situades són les que tenen més metres quadrats. Albert Gimeno, director de la Fira de Barcelona, és un entusiasta d'Artexpo. A part les altres fires que hi pugui haver a l'estat, com la de Madrid o la de València, Artexpo té una coherència pròpia, segons Gimeno: "Les fires populars han de ser locals. Si, als galeristes d'Espanya, els és rendible de venir a Artexpo, doncs que hi vinguin". Després de reflexionar sobre la trista evidència que, a la gent, li costa molt d'entrar a les galeries d'art, Gimeno constata: "Per la fira, hi passen més persones que no durant tot l'any per una galeria; i si, a més, es ven, millor. La gent no hi tornaria, si no els fos rendible".

Competència desigual. La fira es planteja fonamentalment com un lloc d'intercanvi comercial. El debat entre Artexpo i ARCO, que algunes veus ingènues tradueixen com una voluntat de Barcelona de fer la competència a Madrid, no té solta. ARCO, amb les seves sub-

vencions, no presenta cap urgència comercial, sinó més aviat un prestigi artístic per als seus participants, seleccionats escrupolosament per un comitè d'admissió integrat per galeristes. A Barcelona es va voler plantejar la fira en els mateixos termes, amb l'impuls sobretot del grup Art Barcelona, però finalment no va tenir èxit. Per això no participa en Artexpo cap de les galeries que integren aquest grup. Un dels seus membres, Carlos Duran, de la galeria Senda, opina: "En principi, no anem a Artexpo perquè ens coincideix amb la fira de Chicago. La nostra galeria forma part d'Art Barcelona, que és una associació elitista que es va integrar al gremi; això d'elitista fa una mica estrany, però és perquè creiem en la qualitat i no en la quantitat, com fa el gremi. Som més selectius a l'hora d'admetre nous membres. El retret fonamental que fem a la fira és que deixi que hi participin marxants i fins i tot que hi exposin pintors sols, perquè això és competència deslleial. Els galeristes tenim despeses més altes que no pas els marxants, i no ens sembla bé que, després, els marxants venguin més barat".

La polèmica acompanya Artexpo des del principi, amb defensors i detractors, unes vegades per qüestió de fe en el sistema, i unes altres, per la desigualtat d'oportunitats que la fira pot posar en evidència. "Som defensors d'Artexpo en el sentit que volem i creiem necessària una bona fira d'art a Barcelona, i és molt clar que la nostra ciutat no necessita una fira dolenta", con-

clou Carlos Duran.

Artexpo serveix per donar una idea de l'estat de l'art i no té la pretensió de dir l'última paraula ni de ser un aparador de la moda més rampant i esfereïdora. Artexpo és una fira comercial i qui més qui menys hi va a vendre el seu producte. El públic visitant –unes 38.500 persones enguany– hi va a badar i mirar, a conèixer i criticar, i uns quants també a comprar.

Segons Albert Gimeno, el preu per participar en la fira –en qualsevol fira– es calcula a partir de la durada, del pressupost i de la publicitat, i després, tot sumat, es divideix pels metres quadrats disponibles, i d'aquí sortirà el preu del metre quadrat. Per tant, cada fira té un preu diferent. Alguns galeristes, sobretot els que comercialitzen obra d'autors desapareguts o obra antiga, paguen de la seva butxaca. Però hi ha casos en què el galerista presenta uns quants artistes, cadascun dels quals paga una part proporcional a l'ocupació de l'espai compartit, seguint així la tònica de les galeries de peatge, que temporalment acullen l'obra d'un artista en canvi d'un lloguer de la sala.

Les unions temporals també han arribat a les galeries. La galeria Barcelona, de Barcelona, i Arcadi

MARC VILA

Calzada, d'Olot, s'han unit per participar en l'Artexpo d'enguany, i segurament que continuaran col·laborant. També Raimon Maragall, amb galeria a Barcelona, va unir-se el mes de setembre de l'any passat amb Francesc Mestre, un dels pocs marxants de la ciutat, i a Artexpo exposaven junts l'obra primera de Josep Roca-Sastre. Anar junts, col·laborar o fusionar-se, potser serà el futur de moltes de les galeries que sobreviuran. Raimon Maragall ho veu així: "Sí, és clar, hem de fer com els bancs; així col·laborem i ens ajudem, perquè tu tens uns contactes, i l'altre, uns altres, però res de societats conjuntes; no, només una associació d'ordre comercial".

Una passejada per la fira permetia de trobar-hi quadres amb metàstasi i algun adornament per a la capçalera d'un llit de matrimoni, però també feia possible la serena contemplació d'obres inèdites d'artistes joves i no tan joves, i de conèixer de prop els darrers treballs fets a Itàlia, a Catalunya o al Japó. Un dels galeristes italians, que presentava un artista extraordinari que pinta amb grafit sobre fusta, volia semblar interessant mostrant a la premsa una de les parets més preades del seu espai, on un tàpies, un miró i un guinovart simbolitzaven la modernitat clàssica del nostre país. "Què és això, si ja els tenim amb fundació i tot?", li deien. El galerista emmudia, un xic confús, però certament, aquella era la paret més carregada de dòlars de la fira.

Hans Möller

MARC VILA